

Proroški govor Ivana Hribarja leta 1909 v avstrijskem parlamentu

(Od našega dunajskega dopisnika.)

Po aneksiji Bosne in Hercegovine je visela vojna napoved Avstrije mali Srbiji kar v zraku. Na Dunaju so dobro vedeli, da mrzi aneksijo ves jugoslovanski narod. Vedeli so tudi, da je aneksija še povečala že itak močno jugoslovansko gibanje. Ker pa niso nikdar poznali duše naroda, so smatrali za edino sredstvo proti jugoslovanskemu gibanju — oster nastop proti Srbiji, da uničijo tako jugoslovanski Piemont. Zato so dunajski krogi smatrali za nujno potrebno v interesu ohranitve Avstrije, da takoj udarijo z vojaško silo v Srbijo, da pridejo do Soluna in uresničijo sanje avstrijskih vojaških krogov.

Nevarnost vojne je bila vsled tega vedno večja. Ker pa Rusija takrat še ni bila na vojno pripravljena, se je vsak jugoslovanski rodoljub bal morebitne vojne napovedi Avstrije Srbiji.

Sredi najbolj napetega pričakovanja, če pride do vojne ali ne, je imel takratni ljubljanski poslanec Ivan Hribar v poslanski zbornici dne 16. marca 1909 silno neustrašen govor proti vojni, ki zasluži, da je vsaj ob Hribarjevi osemdesetletnici zopet omenjen. Visoki avstrijski krogi so takrat divjali proti predrznosti slovenskega poslanca, toda globokoga vtisa njegovega govora se niso mogli obraniti niti oni. Naravnost z navdušenjem pa so pozdravili njegov govor jugoslovanski rodoljubi. Kar je Hribar 1. 1909 prorokoval, se je po vojni tudi izpolnilo.

Naj iz stenografskega zapisnika takratne seje navedem najvažnejše odstavke iz Hribarjevega govora.

Najprej je izjavil Ivan Hribar, zakaj slovenski naprednjaki zaradi avstrijske zunanje politike ne morejo zaupati Bienertovi vladi. Nato pa je nadaljeval:

»Zunanjemu položaju, ki nam dela skrbi, je kriv konflikt s Srbijo. Tu se mora človek nehoti vprašati, če je bilo potreba, da smo prišli v ta neprijeten političen položaj.

Odgovor na to vprašanje ni težak. Saj smo vedno delali politiko, ki je bila vsa takšna, da nas je morala temeljito pripraviti ob vse simpatije balkanskih narodov. Treba je samo opozoriti, kako je Avstrija pri raznih prilikah izrabljala, rekel bi, obupen zemljepisni položaj Srbije, da je mogla gospodarsko izžemati srbski narod. Kolikokrat se je zgodilo, da so ogrski živinovozdravniki umetno ovirali izvoz srbskih prašičev, dasi v resnici te kuge v Srbiji bilo ni. In goveja kuga! Kolikokrat je morala pomagati, da se je zadovoljilo lakomnosti avstrijskih in ogrskih agrarcev na veliko škodo srbske živinoreje, pa tudi na veliko škodo avstrijskih konsumentov.

In ko se je svojčas bilo izvedelo, da se boče Srbija rešiti iz naših prevroćih ljubezenskih objemov s tem, da sklene carinsko zvezo z Bolgarijo: Kakšne grožnje in kakšen pritisk na obe stranki je uprizorilo avstrijsko zunanje ministrstvo, da ta namen prepreči!

Ali vzpričo tega ni umevno, da si prizadeva Srbija, kako bi se o prvi priliki osvobodila iz tega neprijetnega položaja, iz te stiske? Naj se sedanje postopanje Srbije že sodi, kakor se hoče, vendar se ji ne sme zameriti, če smatra sedanji trenotek za ugoden, da se za vedno reši iz stiske. In to stoji, častiti gospodje, da si je srbski narod svojo samostanost in neodvisnost priboril s svojo lastno krvjo v junaških bojih, — v nasprotju z drugimi balkanskimi narodi, za katerih osvoboditev je tekla v potokih tuja kri. Ta narod zasluži torej možnost svobodnega, z nobenimi ovirami sosedov utesnjene gospodarskega razvoja in nihče mu ne sme zameriti, če se trudi, da ga doseže.

Zato bi silno obžaloval, ko bi Avstrija ne poizkusila vseh sredstev in potov, da se izogne vojni. Eno izgubljeno bitko imamo že za seboj. Premagala nas je Turčija, ko nam je z bojkotom povzročila gospodarsko škodo, ki se ne da izlaska popraviti. Bilo bi pravo hudodelstvo, ko bi sedaj še z resnično vojno spravliali v nevarnost blagostanje narodov te monarhije.

Prav nič ne dvomim, da smo kraljevini Srbiji v vsakem oziru kos in da moremo popolnoma premagati srbsko armado v nepredolgem času, ako ne dobi pomoči od zunaj. Toda, kdor se loti vojne, naj se pred vsem vpraša, kaj bo v najugodnejšem slučaju prinesel kot zmagovalček domov. V tem oziru pa je, gospoda moja, od vsega začetka jasno, da v tej vojni ne bi z bojišča drugega odnesli, ko žalostno slavo, da smo premagali neenakega nasprotnika. Posledice te vojne za notranji razvoj monarhije pa bi bile nedogledne. Pred vsem nam ne more biti vseeno, če bi se dragocena kri naših vojakov prelivala za fantom, če bi matere bile ob svoje sinove in cele rodline ob svoje reditelje. Pa tudi tega ni pozabiti ali puščati v nemar, da bi draga vojna — in to bi bila vsekakor vojna s Srbijo — rodila gospodarsko propadanje in da bi se nam mnogo let ne posrečilo dvigniti ljudsko blagostanje zopet na stopinjo, na kateri je sedaj po tridesetih letih mirnega dela.

A kaj, ko bi s srbskega loka priletela puščica, ki bi nas zadela v sree? V mislih imam splošno evropsko vojno, ki bi nam zadala nepreračunljivo zlo. Iz Budimpešte sem dobil zanesljivo poročilo, da so vse madjarske stranke pridobljene za vojno in da si je žele. Madjari bi krvav mednarodni konflikt, v katerega bi bila zapletena tudi monarhija, že zato dobro došel, ker mislijo, da bi v splošni zmešnjavi mogli doseči svojo popolno neodvisnost.

Naj se mi ne ugovarja, da bi naša popustljivost pomenila slabost. Ravno nasprotno je res. Popustljivost ob pravem času velja za velikodušnost, a kdor je velikodušen, ima, kakor znano, vedno javne simpatije na svoji strani. In javne simpatije, s katerimi moramo računati, to so simpatije Evrope.

Srečen slučaj, gospoda moja, je nanesel, da more ravno Avstro-Ogrska, ne da bi pri tem trpel njen ugled, naši sosedji dati možnost mirnega sosedstva in s tem tudi srečnega razvoja. Naj bi te prilike ne zamudila! S tem bi si pridobila njeno hvalečnost. Kar je pa še več vredno: pridobila bi si tudi hvalečnosti Evrope in obvarovala bi svoje lastne narode pred strahotami vojne in njenih nedoglednih posledic.

Bojim se pa, da bomo strahovito zabredli. Kot znak tega smatram parlamentarne soareje pri našem zunanjem ministru. Ne morem se namreč ubraniti slutnje, da bodo avstro-ogrski narodi te soareje drogi plačali. — V zadnjem hipu dvigam torej svoj svarični glas. Če ga sedaj ne boste poslušali, spomnili se ga boste vsekakor, če ne prej, pa tedaj, ko bo krvavela Avstrija iz neštehtih ran.

Tako možko je govoril Ivan Hribar pred 22 leti v dunajskem parlamentu, tako se je drznil govoriti edino — Ivan Hribar, ta neustrašeni borec za prava našega naroda. Avstrijska vlada se je penila jeze, ali Hribarjev govor je bil tako umerjen, dasi rezek, tako resničen, dasi neprijetno doneč za vse Nemce in za — dvor, da so precej molče vtaknili njegova svara za ogledalo. Ali modrejši niso postali v svoji zagrizenosti, — in česar se niso upali storiti leta 1909., sto storili 1914. in uničili Avstro-Ogrsko monarhijo. A. G.

Sreska skupščina novomeškega učiteljskega društva

Preteklo soboto dopoldne je novomeško učiteljsko društvo izvršilo na deški osnovni šoli v Novem mestu še zadnji akt prejšnjega učiteljskega društva UJU, katero je likvidiralo že na izrednem običnem zboru 24. junija t. l. Tedaj so se že sprejela nova pravila, po katerih se je ta sreska skupščina tudi vršila.

Udeležba je bila prav lepa. Prišli so člani, ki jih že dolgo ni bilo videti na skupščinah, opaziti je bilo tudi mnogo novih okrazov.

Skupščini je predsedoval učitelj Viktor Pirnat, ki je uvodoma pozdravil vse novodošle prijatelje ter posebno prisrčno novega sreskega šolskega referenta g. Franca Zagorea, ki je to pot prvič prišel v sredo številnega, njegovega vodstvu izročenega učiteljskega.

Sledilo je predsednikovo poročilo v spremembah v vodstvu organizacije v Ljubljani kot tudi o zastopstvu novomeškega učiteljskega društva v širjem sosvetu. Z opozorilom na nekatere važnosti sklepov in poročil banovinske skupščine UJU, s poudro na čim živahnije udeleževanje v delu za Mladinsko Matico in Naš rod, je prešel predsednik na tolmačenje številnih organizacijskih dopisov, zadevajajočih v prvi vrsti važna strokovna vprašanja. Debata je bila vseskozi stvarna.

Kratkemu tajniškemu poročilu je dodala v ekscerptu poročilo še blagajnica učiteljica Milena Sušnikova. Njeno poročilo se je obravnavalo že na zadnjem izrednem običnem zboru in ga je v glavnih potezih ponovila le radi točnejše informiranosti članstva.

Društvo je štelo 84 članov obeh spolov. Blagajna je izkazala 13.526,24 Din dohodkov in 11.882,50 Din stroškov, to je 1.643,74 Din prebitka. Društveni proračun ostane po sklepu skupščine na lanski višini.

Po pohvalni izjavi nadzornega odbora je bil vsemu upravnemu odboru soglasno dan abso-lutorij. S tem je dotedanja uprava dovršila svoje delo in predsednik Pirnat je prosil zborovalce, da po starem parlamentarnem običaju izvolijo iz svoje srede člana, ki bo nadalje predsedoval skupščini ter vodil novo volitev. Prej je še zbranim prečital vse važnejše in osobito volitve zadevajoče člane novih pravil, na kar je zapustil predsedniško mesto, ki ga je zavezal po skupščini izbrani najstarejši navzoči član g. Ivan Žen, šolski upravitelj v Soteski.

Volilo se je z vklikom. Izvoljen je bil upravni odbor, dočim se je radi nesoglasja zborovalcev skupščina razšla, predno se je izvolil tudi nadzorni odbor. Slučajnosti tako sploh niso prišle na dnevni red. Kaže, da bo potrebno ponovno sklicanje izredne skupščine.

Učiteljsko zborovanje za srez Slovenjgradec

Slovenjgradec, 5. oktobra.

V soboto 3. t. m. se je vršilo tu zborovanje učiteljskega društva za srez Slovenjgradec.

Predsednik tov. Kopač Leopold je uvodoma pozdravil vse navzoče učiteljske, zlasti člana gospoda sreskega šolskega nadzornika Germovška Miloha in častnega člana tovariša Purkharta Josipa, nakar je bodril navzočne, naj v sedanjih težavnih razmerah ne klonijo glav, temveč naj se poprimajo dela še z večjo intenzivnostjo, poštrevnostjo in tovariško vzajemno harmonijo, ki bodo dvignile ugled učiteljskega stanu in šole še na višjo stopnjo. — Nato je obširno poročal o banovinski in glavni skupščini ter o situaciji v organizaciji.

Po prečitanih zapisnikih in obravnavi došlih dopisov sta sledili tajniško poročilo in razprava o računih, ki sta bili brez debate sprejeti. Po poročilu revizorjev so bili blagajničarka in vsi ostali odborniki razrešeni funkcij.

S soglasnim sklepom vseh navzočih je bila izvedena likvidacija starega ter ustanovitev novega društva JUU v Beogradu, sresko društvo

OKUSNA IN ZDRAVA JE KOLINSKA KAVA!

v Slovenjgradu, istotako tudi tretji sklep, da preide vse aktivno in pasivno imetje na novo društvo.

Volitve so se izvršile z vzklikom ter so bili soglasno izvoljeni v upravni odbor tovariši (ice) Kopač Leopold za predsednika, Sinigoj Asta za podpredsednico, Iglar Rajko za tajnika, Vaupot Antonija za blagajničarko ter trije odborniki: Kavčič, Gorup, Zehrer in dve namestnici: Arnuš Marija in Vovk Slava, v nadzorni odbor pa tovariši (ice) Moder, Mrovlje, Bregant in Gorup.

Članarina se je določila na 16 Din za člana, za omožene učitelje pa po Din 8. Prihodnje zborovanje se bo vršilo 1. soboto v decembru v Slovenjgradu. Referirala bosta tov. Mrovlje in tov. Sinigoj. Soglasno sta bila sprejeta tudi sledeča predloga: a) Naprosijo naj se vsi merodajni faktori, da se v prihodnje vsi poštinski tečaji za nadaljnjo izobrazbo učiteljskega razpišejo vsaj do 1. maja in istočasno. b) Učiteljsko kraljevino Jugoslavije naj bi kot eminenten kulturni faktor naše države zavzelo svojo stalno k reformi koledarja, ki se z njo bavi društvo narodov in ki je za našo državo velike važnosti, osobito tudi glede na unifikacijo.

Radio v šolah Dravske banovine

Pripravlja se, da prične šolski radio za strokovne, srednje, meščanske in osnovne šole v Dravski banovini redno poslovati. Poleg šolskega kina je šolski radio najmodernejša učila, ki bo pospešilo in preobrazilo delo na izobraževanju dece in naroda. Ščasoma bo morala vsaka šola dobiti svoj šolski radio, ki bo služil mladini in tudi odraslim. Za šole bodo radiopostaje uvedle posebne šolske ure med učnim časom, ki se bodo zvale »šolski radioc«. Da pa bodo predvsem gg. učitelji in profesorji, pa tudi starši ter javnost vedeli, kaj je namen in kakšen je ustroj šolskega radia, je na pobudo odseka za šolski radio pri sekciji Jugoslovanskega učiteljskega združenja (JUJ) za Dravsko banovino spisal g. profesor Niko Kuret posebno knjigo »Šolski radioc«. Knjiga je pravkar izšla v založbi Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Františkanska ulica št. 6. Cena knjigi je 15.— Din. Knjiga nima samo vseh podatkov o šolskem radiu v Dravski banovini, temveč opiše razvoj šolskega radia v Jugoslaviji ter stanja in organizacijo »šolskega radia« v drugih državah, Franciji, na Angleškem, v Nemčiji itd. Ker nudi knjiga poleg šolskega radia tudi globok vpogled v organizacijo radio oddaje v splošnem, jo toplo priporočamo vsakemu ljubitelju radia.

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklce.

»Že prvi večer najinega srečanja je vedela, da je izgubljena. Tla, katera je prestopila navadno kot zmagovalka, so se ji zazibala pod nogami. To ponosno, samozavestno dekle je bilo hkratu izročeno možu, ki ga je šele včeraj srečala, ki je ne ljubi, ki jo jemlje kot igračko, da se cinično polgra z njo nekaj ur svojega življenja in jo ima v razvedrilo za časa svojega pregnanstva. Jaz sem bil, ki nisem pustil, da bi se v njej porodile kakšne iluzije! Moje besede so bile brez olepšanja in hinavščine, predlog, ki sem ji ga tedaj napravil, je bil docela brezčuten. Vendar pa ne misli več na odpor, ve, da je trčila ob usodo; toda kako se je morala zaničevati ob tisti uri, kako huda je morala biti njena borba! — Premagana je, udaja se. — V tej najvažnejši uri se nenadoma zave, da ji ostane samo ena izbira: ponižanje pred menoj ali pred samo seboj! — Nič se ne obotavlja, ampak izbere si najtežjo pot, edino, ako hoče še dalje živeti, ne da bi se sramovala sama sebe, ne da bi izgubila samospoštovanje in svoj ponos. In tako se je udala meni, mimoidočemu, za kratkih tednov mojega tukajšnjega bivanja kot lahkomišelnosti, uslužno dekle, kakršno sem v jej iskal in ki hodi od moškega do moškega išoč samo svoj užitek. In tako se je sprijaznila z vlogo, katero sem ji jaz pri-

sodil. Zakaj jaz sem se nameraval samo pozabavati z njo nekaj večerov in jo nato nekega jutra odlo-viti. Da, toda samo za to ceno se more rešiti, si zagotoviti umik, ki ji naj omogoči nadaljnje življenje, ohraniti si skrito sobico, kamor se nezlomljena umakne. Kaj ji mar vse drugo, ljubimec in njegovo mnenje o njej? In tako se laže, in čudno, čim je napravila svoj sklep, me zna varati z dovršeno umetnostjo, da mi niti najbolj otipljiva dejstva ne morejo odpreti oči. In vendar zapade ubogi otrok sekundo časa slabosti — da ne more obvladati svojega glasu. V hipu, ko si prizadevam zaključiti svojo zmago, jeclja kot prestrašen otrok — in v tistem hipu ni prav nič drugega — »Saj se ne branim«. Jaz pa nisem slutil, kakšna strašna drama se vrši v njej! Slep in gluhi sem bil. Šele danes vidim jasno, šele zdaj, Arijana, razumem tvoj roteči glas...«

Stal je še na terasi v vetru in govoril, spremljajoč svoje besede z rokami. Maloštevilni mimoidoči so ga začudeno pogledovali, postajali in šli dalje, majajoč z glavo. Hkratu se je pomiril in pogledal na uro. V pisarni so ga čakali. »Naj čakajo.« In nadaljeval je svoje beganje po mestu.

Z neprodirnega neba so padale redke snežinke trdega snega, ki jih je veter vrtinčil.

Neprestano je razmišljal o Arijanini laži. Obšlo jo je spoznanje, da je potrebna, in dvignila se je v nebotične višine z njo. Gledajoč jo tam gori, se ga je polasčala neka tesnoba, ki jo občutiš, ako zasleduješ z očmi telovadca, izvršujočega visoko v kupoli nad manežo vratolomno vajo, ki ga utegne stati življenje.

Toda čudež je bil v njenem junaštvu, s katerim je ponavljala to vratolomno igro skoraj leto vsak dan.

Vkljub njunim tesnim odnosom je znala vzdržati to laž in jo v menjačicah se dnevi in nočeh še utrditi. Z globokostjo njene ljubezni je rastla umetnost njenega pretvarjanja, ker je v svojem ponosu našla moč, da je vzdržala nemogoči boj sama s seboj. Videla je zlokobni učinek svoje taktike pri njem: vzrožil je, jo spravljal v jok in morda je ta strašna slika, ki mu jo je o sebi vsilila, povzročila, da je ni vzljubil. Vse je prenašala, celo vsa ponižanja, toda vkljub strahu in solzam skrivaj je triumfirala: čim bolj jo je ponižal, tem više se je povzpela.

Vendar pa jo je ogenj lastnega boja požiral. Ljubila je. Ljubezni ne uideš, če se v tebi zbudi, prevzame vse bistvo. Ljubezen je bila, ki je zdaj popadla za grlo njen ponos in ga zrušila na tla. Sleherno kolebanje v teku tega več mesecev trajajočega boja je zapuščalo krvave sledove za seboj, zakaj za vsak poraz, ki ga je pretrpela v boju proti sami sebi, se je maščevala nad Konstantinom. Tako je zdaj spoznaval dramatično stopnjevanje tega spora in si ga po spominu zopet obnavljal. Zgodba o pred-mestni hišici je bilo nekakšno oskrbovališče z nezgodnimi dvomnostmi; nato je sledilo še hujske: Silvestrovo z Varvarinim ljubimcem in končno višek z naštevanjem vseh onih, ki jih je imela po en mesec, eno noč ali nekaj ur. To je bil pa tudi konec; njene sile so bile izčrpane, nadčloveški ponos, ki jo je poganjal naprej, je bil zlomljen; dalje ne more lagati. — Močnejše čustvo prevladuje v njej, samo ljubezen še živi v njej. In tako je prišlo priznanje, preprosta, gola izpoved brez kretne, brez poudarka, silna pretresljiva izpoved, ki jo je izsilila težnja po resnici. —

Poziv Rdečega križa

Ljubljanski oblastni odbor rdečega križa kraljevine Jugoslavije se obrača s tem iskrenim in resnim pozivom do vsega prebivalstva Dravske banovine v mestih, trgih in vaseh ter trka na dobrotljiva srca, na naj

nujno priskočijo na pomoč našim rojakom v onih kršnih pokrajinah, katerim preti zaradi grozne letošnje suše popolna propast.

ne samo golemu življenju njih samih in njihovih otrok, temveč tudi njihovim živini in drobnici, ki jim je na trdih kraških tleh edina hraniljelica.

Usodepolna suša in pripeka letošnjega poletja, kakršne ljudje že davno ne pomnijo, je v predehah Savske, Vrbske, Primorske in Zetske banovine, a tudi na mnogih krajih ostalih banovin, uničila ne samo sadike in žito na poljih, tako da prebivalstvo nima ničesar za hrano, ampak je zatrla tudi travo in bilje, tako da so travniki in pašniki ostali brez sene in otave.

Beda je nepopisna.

Naš narod je že v težjih časih pokazal, kako je njegovo srce plemenito in usmiljeno in kako visoko pojmuje sveto dolžnost, kadar vidi svojega bližnjega, svojega brata, v ne-reči in pomanjkanju. Tedaj se čustvo edinstva in bratstva, ki nas vse skupaj veže v slovečanstvo občestvo, pojavi v vsej svoji prasilni dejavnosti. In tako imamo sedaj ne samo priliko, temveč vzvišeno dolžnost, da vsak poedinec in vsi skupaj pokažemo, da smo

enega srca in ene krvi

in da obupni krik enega nesrečnega kraja v naši širši domovini najde odmev tudi v naši slovenski pokrajini, ki po umah in vremen-skih nezgodah ni bila tako hudo prizadeta in se je letina v njej obilneje obnesla.

Vsak naj si pritrga vsaj nekaj in podari onim, ki so ostali

brez vsega,

da bodo mogli čez zimo, ki stoji že pred durmi, prehraniti sebe, svojo gladujočo družino in živino.

Rdeči križ kot dobrotljiva mirovna organizacija čuti svojo sveto dolžnost, da iskreno prosi in pozivlja ves narod, vse rojake dobrega srca in plemenite duše, da s prispevki v denarju in blagu pomorejo blažiti nepopisno bedo, ki je zavladala v nekaterih naših pasivnih pokrajinah. Skrbimo svoje potrebe na najnujnejše in podarimo, kolikor le moremo utrpeti, svojim bednim bratom in rojakom, da jim s tem življenje olajšamo in obstanek rešimo!

Danes jaz tebi, jutri ti meni!

Najlepši zgled milosrčnosti in dobrodelnosti nam je dala prevzvišena kraljevska rodbina, ki je prva prihitela na pomoč gladujočim rojakom z visokimi darili v gotovini. Z združenimi močmi in vnetim sodelovanjem državnih, samoupravnih in cerkvenih činiteljev, vseh humanitarnih in prosvetnih ustanov hočemo tudi mi v vseh krajih Dravske banovine zbirati darove, da jih po navodilih Centralnega narodnega odbora Rdečega križa v Beogradu odpremo tjakaj, kjer bo pomoč najnujnejše potrebna. — Vsi krajevni odbori Rdečega križa v naši banovini so dobili navodila, da naj nabirajo akcije kar najbolj pospešijo. Od našega dobrosrčnega naroda pa trdno pričakujemo, da naša prošnja, izrečena v imenu več tisočev bednih in gladujočih, ne ostane ne-uslišana.

Dvakrat dá, kdor naglo dá! Beda in glad ne trpita odlašanja.

V Ljubljani, na dan sv. Mihaela 1931.

Pod visokim pokroviteljstvom Njiju Veličanstev kralja Aleksandra I. in kraljice Marije. Ljubljanski oblastni odbor Rdečega križa.

Sokolstvo

Zbor društvenih načelnikov sokolske župe Ljubljana

Da se pregleda bilanco sokolskega dela na tehničnem polju v poletni sezoni, sklicuje načelnikstvo Sokolske župe Ljubljana v nedeljo, 11. oktobra t. l., točno ob 9. dopoldne v mali dvorani Sokolskega doma na Taboru, sejo zbor društvenih načelnikov in načelnic. Dnevni red se je naslednji: 1. Poročilo župnega načelnikstva, 2. župni zlet in druge župne prireditve v letu 1932, 3. župni prednjaški tečaj v mesecu oktobru t. l., 4. informativna razprava o pripravah na IX. vsesokolski zlet v Pragi leta 1932, 5. določitev delovnega programa do konca leta, 6. slučajnosti.

Ker je seja izredne važnosti, se vsi društveni načelniki in načelnice, oziroma njih namestniki (namestnice) pozivajo, da se seje zanesljivo udeležijo. Zdravo!

Sokolski koncert v šoštanj

Na pobudo brata Luceta Koritzkyja se je ustanovil pred dobrim letom v šoštanju sokolski orkester, ki se je tekom enega leta tako izvežbal, da je mogel prirediti že samostojen koncert. Nadvse požrtvovalni godbeniki zaslужijo vse priznanje, ter je Sokol in šoštanj na nje upravičeno ponosen.

V soboto 3. t. m. je priredil sokolski orkester svoj prvi koncert, ki je vsestransko uspel. Na sporedu je bilo 10 točk, izmed katerih so morali nekatere na željo občinstva ponoviti. Zlasti so ugajali »Slovanski plesi« in »Na perzijskem trgu«. Da se seznanijo z vrhmi godbeniki tudi ostala javnost, se bo vršila še ta mesec ljudski koncert. Orkester tvori vsi sloji od tovarniškega delavca do akademika. Zlasti naš delavec naj bo vsem za vzgled, ko po truda-polnem delu najde še vedno čas, prihajati redno k vajam, dočim inteligenca najde vedno polno izgovorov, kadar je treba pomagati pri prosvetnem delu.

Sokolskemu orkestru želimo veliko uspehov in krepko naprej. Zdravo!

Jz Dravske banovine

d Službeni list kraljevske banske uprave Dravske banovine št. 61 z dne 8. oktobra t. l. ima sledečo vsebino. Zakon o volitvah senatorjev. — Zakon o državnem jamstvu za posojila agrarnih zajednic. — Zakon o oprostitvi od plačila taksa na pogodbe o kupu in prodaji posestev optantov in naselnikov v južnih krajinah. — Uredba o lekarniški zbornici. — Uredba o izspremembi uredbe o skupnem davku na poslovni promet. — Uredba o izspremembi v navedbi o organizaciji, uporabljanju in plačevanju delovne moči obsojencev v kazenskih zavodih. — Naredba glede proračuna mestne občine Ljubljanske za leto 1931. — Naredba o pobiranju obč. davščin in doklad v mestu Ljubljani. — Uredba o občinski trošarini mesta Ljubljane. — Tolmačenje po zakonu o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino. — Obrazi zapisnikov in pooblastil po zakonu o volitvah narodnih poslancev. — Objava državnega odbora glede števila narodnih poslancev v posameznih sedežih banovin. — Odpoved hranilnih vlog pri poštini hranilnici. — Objava glede pobiranja obč. trošarine v l. 1931 v Dolnji Bistrici. — Izpembe v staležu državnih in banovinskih uslužbenecv v področju Dravske banovine.

d Nove publikacije v »Mercurju« zbirki »zakonov in uredb«. V zbirki »zakonov in uredb«, ki jo izdaja tiskarna »Merkur«, izide že v prihodnjih dneh kot posebna knjižica »zakon o družini, shodih in posvetih«, kot poseben sešitek pa izidejo vse izpembe, tolmačenja itd. k zakonu o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino. Nadalje se pripravljata kot posebni knjižici »zakon o volitvah senatorjev« in »uredba o lekarniški zbornici«. — XI. zvezka zbirke (ustava kraljevine Jugoslavije in zakon o izspremembi in dopolnitvah v zakonu o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna področja) kakor tudi XII. zvezka zbirke (zakon o volitvah imenikov in zakon o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino) je le še majhno število v zalogi. Zato se vsi zainteresirani opozarjajo, naj si knjižice čimprej nabavijo. Cena vsake obeh knjižic znaša Din 8.—, po pošti 1 Din za komad več. Dobivata se v tiskarni »Merkur« v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23, in v vseh boljših knjigarnah.

d Upokojitev v železniški službi. Upokojeni so uradniki VIII. položajne skupine: Vajevac Ivan, Jarše-Mengeš; Mramor Franc, prometno komercialno odeljenje; Bajuk Izidor, prometno komercialno odeljenje; Furlan Ivan, Ljubljana, gl. kol.; Esich Martin, Maribor, gl. kol.; Stibrič Ivan, progov. sekcija Novo mesto; Černe Ivan, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Jurkovič Ivan, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Detiček Josip, kurilnica Maribor; Sulgaj Ivan, kurilnica Maribor; Keniš Ivan, kurilnica Ljubljana I. gl. kol.; Zor Leopold, kurilnica Ljubljana I. gl. kol.; Lenarčič Franc, Ptuj; Filipič Anton, Novo mesto. — Zvaniški I. kategorije, I. položajne skupine: Klasinc Karel, Maribor, glav. kol.; Kek Franc, Ljubljana, gor. kol.; Oswald Jakob, Sv. Lovrenc na Pohorju; Maggiori Alojzij, Tezno; Flego Anton, Celje; Česnik Lovrenc, kurilnica Ljubljana I. glav. kol.; Strubelj Franc, progovna sekcija Ljubljana glav. prog.; Sinkovec Franc, progovna sekcija Ljubljana glav. prog.; Brezan Jakob, progovna sekcija, Ljubljana, gl. prog.; Kink Janez, progovna sekcija, Ljubljana glav. prog.; Fuš Pavel, progovna sekcija Ptuj; Kos Ivan, progovna sekcija Ljubljana,

glavna prog.; Kastelic Frančišek, progovna sekcija Novo mesto; Kovšča Franc, progovna sekcija Ljubljana, glavna prog.; Koren Anton, progovna sekcija Novo mesto; Špacapan Alojzij, Ljubljana glav. kol.; Vučanj Josip, progovna sekcija Zidani most; Miklavc Peter, Ljubljana glav. kol.; Vrabčič Ivan, progovna sekcija Celje; Deutschman Franc, Maribor, glav. kol.; Noč Valentin, progovna sekcija Jesenice; Bezljaj Janez, Ljubljana glav. kol.; Omerzel Janez, Ljubljana glav. kol.; Schaperl Ivan, Maribor, kor. Mahorčič Ivan, Mahorčič Ivan, kurilnica, Ljubljana II. gor. kol.

d Ciril-Metodova družba prosi svoje podružnice, da vpošljejo svoje prispevke in članarino po položajci. 2230

Objede obleke barva v različnih barvah in plisirana tovarna Jos. Reich. 398-2

d Naši onkraj morja. Kakor poročajo slovenski ameriški listi, je bilo okoli 15. septembra deportiranih iz Chikaga v staro domovino 18 Jugoslovancev, ki so vsi prišli nepostavno v Zedinjene države. Eden, Josip Meglič, je pravkar zapustil zapore v Milwaukee, kjer je odlučil kazeno za rop. — Franka Dvoršaka iz Chikage je obstrelila žena Mara. Oddala je nanj štiri strele z revolverja. Trije so šli naimo, četrti je pa zadel moža v obraz. Dvoršaka so odpeljali v bolnico, njo pa v zapor. Do tragedije je prišlo, ker je Dvoršak vložil tožbo za ločitev. Bila sta poročena komaj poldrugo leto. Dvoršakova žena je bila poprej žena rojaka Martina Novaka, od katerega je iztožila ločitev zakona in mu zapustila štiri otroke. — Anton Šubelj, operni pevec, je nastopil na televizijski postaji Columbia in je pel slovenske narodne pesmi. Oblečen je bil v slovensko narodno nošo in ga je torej občinstvo videlo. Ker je v Zedinjenih državah že nad 30.000 televizijskih aparatov, je imel Šubelj brez dvoma mnogo poslušalcev in gledalcev, morda pa je bil tudi kak rojak vmes. To je bilo prvič, da je Slovenec pel za televizijo.

d Aretacija znane tatice. Ljubljanska policija je že delj časa zasledovala radi sedmih tatvin 21-letno služkinjo Lucijo Dremelovo. Lucija je imela navado, da je prenočevala na raznih krajih, in kjer je je mogla, izmaknila denar in obleko. Slične delikte je vršila tudi na Hrvaškem. Te dni pa je vendar le prišlo v roke pravici, in sicer v Karlovcu. Karlovska policija pa jo je morala zaenkrat oddati zagrebški policiji, v katere področje je tudi zagrešla več tatvin.

Ljubljana

Četrtek, 8. oktobra 1931.: Brigita. Pravoslavni, 25. septembra: Eufrosin.

Nočno službo imajo lekarne Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šp. Šiški.

Mestno načelstvo v Ljubljani oddaja v svoji hiši na Ahacjevi (Jegljevi) cesti št. 10 v pritličju trgovski lokal s pritliklinami. Najemne pogoje in potrebne informacije dobe reflektantje v pisarni mestnega ekonomata, kjer naj stavijo tudi svoje ponudbe in to najkasneje do 10. oktobra 1931.

Jz drugih banovin

V Zagrebu prodajajo še vedno slab kruh

Po maksimiranju cen kruha so začeli zagrebški peki prodajati slabši kruh. Nekatere vrste kruha pa sploh ne pečejo več. Namesto belega kruha pečejo polbeli kruh za ceno, kakršno je imel prej beli kruh. Začeli so peči tudi ržen kruh, katerega prej v nobeni zagrebški pekarni niso imeli. V resnici je to navaden črn kruh, v kateremu je pomešana ržena moka. Tržno nadzorstvo je več pekov že posvarilo, nekatere je pa ogradilo policiji. Tržno nadzorstvo je prosilo tudi vzorce vseh vrst moka na zagrebški borzi in bo na ta način kontroliralo, če peki pečejo kruh iz moka, katero na trgu kupujejo. Nekateri peki moko pred peko sploh ne pre-sejejo več. Zagrebški meščani so zato kupili že večkrat neužitnih kruh. Tržno nadzorstvo je ugotovilo, da izvajajo peki pasivno rezistenco s tem, da ne pečejo več belega kruha in prodajajo slab črn kruh. Zagrebški meščani pa še vedno z napetostjo čakajo konca te borbe med tržnim nadzorstvom in zagrebškimi peki.

Zagoneten dogodek v Sarajevu — Spomin ali telepatija

Iz Sarajeva poročajo o zagonetnem in obenem zanimivem dogodku, o katerem govori celo mesto. Neki Stjepan Bravadič je v nedeljo sedel s svojimi tovariši v neki sarajevski kavarni. Točno ob 10. uri ponoči se ga je lotilo iz neznanega razloga nenavado razburjenje. Pograbil je kozarec na mizi in ga vrgel ob tla, čeprav je bil povsem trezen. Njegov prijatelj je pogledal tedaj na uro, ki je kazala 10:5. Kmalu nato se je Bravadič poslovil od družbe in odšel domov. Doma so mu že na pragu sporočili žalostno vest, da je točno ob 10:5 izdihnil njegov oče zadet od kapi. Oče mu je torej umrl v trenutku, ko je sin v kavarni razbil brez povoda kozarec.

Po dveh letih pojasnjen umor

V Mikanovih pri Vinkovcih so našli pred dvema letoma na Božič umorjenega nekega mladega človeka na cesti. Nihče ni vedel, kdo je neznane. V ustih je imel roko, žepu mu je neznane morilec izplel in po vsem telesu je imel rane, od katerih je bilo več smrtnih. Umorjenec tudi ni imel pri sebi nobene listine, ki

bi pojasnile njegovo identiteto. Orožniki so zaman uvedli preiskavo in šele po dveh letih jim je uspelo najti sled za morilecem. Aretirali so nesega 27-letnega Ilijo Sertića iz Grabarja pri Brodu. Služil je v Mikanovcih in v okolici ter ga oblasti iščejo zaradi tatvin. Ta je priznal, da je neznanca na Božič pred dvema letoma umoril s pomočjo dveh tovarišev, katere so orožniki tudi kmalu aretirali. Naposled je Ilija priznal, da je umor izvršil sam in da je umorjeni Andrija Kašikić iz Mikanovca, star 22 let. Orožniki so morila izročili sodišču, kjer pa zopet vse taj. O umorjenem Kašikiću so ugotovili, da je dan pred umorom dobil večjo vsoto denarja za prodano zemljišče. Sertić ga je najbrže umoril in ga nato oropal ter mu obraz razbil, da ga ne bi nihče spoznal.

b Raziskovanje tujih arheologov. Inozemski arheologi, ki se mude že dalje časa v naši državi, so se v Sarajevu razdelili v tri skupine. Ena skupina je odšla na Orlovac, kjer so ravno izkopali več prazgodovinskih predmetov, druga skupina je ostala v Sarajevu, kjer bo pregledala rimske izkopanine v muzeju, tretja skupina pod vodstvom kustosa dr. Čermošnika je pa odšla v Homolj, kjer izkopavajo starokrščansko baziliko.

b Kri zaradi mlade. V Podgajcih pri Brodu se je Janko, sin Ilije Bariča, 60 let starega seljaka, pred meseci oženil z najbogatejšim dekletom v vasi. Kmalu je nastal v hiši prepri med mlado Jankovo ženo in njeno taščo. Pred dnevi je mlada pretepla taščo, stari Barič je pa nabunkal mlado. Ko se je sin proti večeru vrnil in mu je žena povedala, da jo je stari pretepel, se je sin vrgel z nožem na očeta ter mu zadal dva nevarna uboda v prsa. Nevarno ranjenega očeta so prepeljali v bolnico, sina pa aretirali.

b Novice iz Čakovca. V Gibini, občina Strigovo, je utonil seljak Alojz Buhaček. Sel je preko brvi iz mlina noseč na glavi vrečo moka. Sredi brvi je omahnil in padel v potok, iz katerega se ni mogel rešiti. Njegovega trupla še niso našli. — V Čakovcu so morali zapreti meščanske in osnovno šolo zaradi čedalje bolj se širče škrlatinke.

b Poljske pisateljice v Splitu. Poljske pisateljice Wanda Selker, Sofija Nalkowska, Jadwiga Krimanski in Kreslava Wojewska so prispele na svojem potovanju po Jugoslaviji v Split, od koder bodo odpotovale v Dubrovnik.

Ljubljanskemu prebivalstvu

Huda suša je povzročila v mnogih delih naše države občutno škodo, tako da trpe prebivalci veliko pomanjkanje živil in klaje. Da se tem nesrečnikom pomaga, so predstavniki ministrstev in delegatje posameznih banovin na konferenci 31. avgusta 1931 organizirali posebne komite ministrov pod predsedstvom ministra za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Kostrenčiča, ki naj začne nabiralno akcijo po celi državi in zbira prispevke za pomoč pasivnim krajem.

Tudi ljubljanska občina bo v zvezi s krajevnim odborom Rdečega križa skušala podpreti trpeče ljudstvo v težko prizadetih pokrajinah. Mestno načelstvo vabi ljubljanske meščane, da blagovolijo denarne prispevke, s katerimi bi hoteli ublažiti bedo in prožiti pomoč nujno potrebnim rojakom, pošiljati na naslov mestne občine ljubljanske ali pa na krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani, ki bosta oddala nabrane vsote centralnemu akcijskemu odboru v Dravski banovini.

Prepričan sem, da se bode ljubljansko prebivalstvo, ki je znano po svoji darežljivosti in je vedno znalo sočustvovati z bednimi, v znatni meri udeležilo te akcije in radevolje priskočilo na pomoč bednemu ljudstvu.

V Ljubljani, 7. oktobra 1931.

Župan in mestni načelnik: dr. Dinko Pue, l. r.

Novo uradne ure v finančnih uradih. Dravska finančna direkcija razglašja, da so od 1. oktobra 1931 do nadaljnjega določene za vse odseke te direkcije in za vse davčne katastrske uprave na njenem področju sledeče uradne ure: ob delavnikih od 8. do 12. in pol in od 15. in pol do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure, ob nedeljah in praznikih je dežurna služba od 9. do 11. ure.

Slovesna otvoritev Doma Hranilnega in posojilnega konzorcija, kredine zadruge državnih uslužbenecv v Ljubljani, bo v soboto 11. t. m. ob 11. uri v Gajevi ulici 9.

Kolo jugoslov. sester v Ljubljani naznana, da je moralo žrebanje efektne loterije meseca oktobra preložiti radi nepričakovanih ovir. Vršilo se pa bo nepreklono meseca decembra t. l. Natančni datum bo objavljen ob pravem času v časopisih, kar naj občinstvo upošteva. Iskreno prosimo, da velikodušno dobrotniki in prijatelji »Kola« pridno segajo po srečkah, in jih ne vračajo, ker je izkupiček namenjen »Dečjemu domu Franje Tavčarjeve« v Kraljevici!

Učni tečaji Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Trgovsko društvo »Merkur« name-rava prirediti večerne učne tečaje, ki se bodo vršili ob delavnikih od 7. do 9. ure zvečer. Ti tečaji so nameravani za knjigovodstvo, stenografijo slovensko in nemško, laški in nemški jezik. Tečaje se odprejo pod pogojem, da se pri-javi za posamezne predmete zadostno število udeležencev. Kdor želi obiskovati take tečaje, naj se prijavi v društveni pisarni v času od 10. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do 5. popoldan (Gregorčičeva ul. 27, prithčeje, Trgovski dom).

MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577!

Iluzije. 31-letni progovni delavec Feliks Repe z Jesenic je pri obiranju grozdja padel z bradje in se nasadil na oster kol, ki mu je šel skozi trebuh. Njegova poškodba je zelo nevarna. — 27-letno posestnikovo hči Marijo Novljanovo iz Malega Mlačvega pri Grosupljem je na cesti napadel »dober« znanec in jo poško-doval na levi roki. — 78-letna žena upokojene-ga rudarja Marija Livekova iz Kaplje vsi pri Krškem je padla s podstrešja in si zlomila desno roko. — 6-letni premogarjeva hči Angela Cekova, Ižanska cesta 57, se je vrezala s steklom v desno nogo. — 3-letnemu posestniko-vevu sinu Josipu Adamiču, Male Lipnje pri Grosupljem je slamozeznica zlomila desno roko.

Zopet dve kolesi ukradeni. Zidarskemu polirju Josipu Seršanu, je bilo ukradeno izpred hiše št. 38 na Dunajski cesti kolo, vredno 2000 dinarjev. — Pleskarskemu mojstvu Blažu Jančarju je bilo ukradeno, medtem ko se je mudil v neki gostilni na Karlovski cesti, kolo, vred-no 400 Din.

Se dve tatvini. Čevljarskemu pomočniku Feliks Kupu je bila ukradena iz strojne dvo-rane v Polakovi tovarni srebrna zapesna ura, vredna 350 Din. — Mehaniškemu vajencu An-tonu Srebotnjaku je bila ukradena raz kolesa v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti aktivka z več predmeti v skupni vrednosti 150 Din.

Ponesrečen vlom. Neznani vlomilec je vlomil v stanovanje gostilničarke Marije Rusove v Rož-ni dolini, Cesta XV, št. 6, in je skušal odpreti neki predal, kar se mu pa ni posrečilo in je od-šel brez plena.

Neznani goljuf. Te dni se je med 19. in 20. uro zvečer pridružil Francetu Golobu v Šolskem dvorcu neznani možki in mu na go-ljufiv način izvalil 190 Din, češ da mu preskr-bi službo. Neznane je star okoli 24 let, sred-nje postave, okroglega obraza, oblečen v belka-ste hlače, pokrit s sivo športno čepico in šepa na levo nogo.

Pragersko

Sokolski nastop na Spodnji Poljskavi. V ne-deljo je priredila Sokolska četa na Spodnji Polj-skavi svoj prvi javni telovadni nastop, katerega so podprli tudi Sokoli iz bližnje okolice. Po-kazali so, da razveseljivo napredujejo. Obisk je bil zelo dober. Po nastopu je bila animirana zabava, ki je potekla v najlepšem redu.

Tombola na Gornji Poljskavi. Na Gornji Polj-skavi je bila v nedeljo dobro obiskana tombola. Prva dva dobika sta dobila: kravo Anton Auer, telico pa N. O. s Pragerskega.

Celje

* Pevsko društvo »Ojka« prične z rednimi pevskimi vajami v petek 9. t. m. točno ob 20. v začasnem društvenem lokalu v gostilni Be-reger, vhod Dečkov trg, prva vrata na levo. Pevci naj pridejo vsi in točno. Novi pevci, ki imajo veselje do petja, se sprejemajo vsak to-rek in petek do vključno 6. novembra, kar po-znejši priglasci ne bi mogli sodelovati na koncertih in drugih javnih nastopih.

* Ljudsko vseučilišče bo pričelo v ponedeljek 12. t. m. »zopet z rednimi predavanji, ki se bodo vršila kakor doslej ob ponedeljskih ob 20. na deški meščanski šoli. Prvi bo predaval znani naš umetnik g. akad. slikar Božidar Jakac o svojih »Vtisih v Ameriki«. Predavanje bo spremljal zanimiv film. Vse občinstvo se vabi, da se udeleži tega prvega in zanimivega pre-davanja v čim večjem številu.

* Ipavčeva ulica so začeli te dni modernizi-rati. Dela vrši tvrdka »Obnova« iz Ljubljane. Najprej bodo cesto planirali ter zgradili močno betonsko cestišče, kakor je določeno s sklepom banske uprave ter mestne in okoliške občine. Stroške nosijo banska uprava in obe občini.

* Cvetlični dan priredi Kolo jugoslovanskih sester v Celju v nedeljo 11. t. m. dopoldne po mestnih ulicah. Dobiček je namenjen šolski ku-hinji ter nabavi hrane za revne sloje.

* Borza dela v Celju išče 5 poljskih delavcev, 4 čevljarje, 3 hlapce h konjem, po 1 oženega majarja brez otrok, hlapca k govedu, kleparja, kovača, mizarja, sodarja, krojača, mesarja, sli-karja, 3 mesarske, 2 mizarske po 1 kamnose-škega, krojaškega, fotografskega vajenca, 12 kmetskih dekel, 4 služkinje, 3 poljske delavke, 2 gostilniški kuharici, po 1 likarico, natakario, kuharico, sobarico, postrežnico, šiviljsko va-jenko.

* Prvenstvena nogometna tekma. V nedeljo 11 t. m. dopoldne bo na Glaziji prvenstvena nogometna tekma med SK Celjem ter SK Šoš-tanjam.

* Aretacija. Policija je aretirala nekega 40-letnega elektrotehniika Franca Lorgarja iz Griž radi tatvine. Izročili so ga sodišču.

* Nezgode. 43-letno ženo žagarja Nerat Nežo iz Nove vasi pri Celju je neki moški napadel ter ji z nekim predmetom zadal tako močan udarec na levi kolk, da so jo morali prepeljati v javno bolnico. — Dve in pol letni sinček po-seselnika Jože Spegu iz Studence pri Veliki Pi-rešici je 5. t. m. prišel pod voz, ki ga je težko poškodoval po vsem telesu. Otroka so oddali v javno bolnico.

Maribor

m Gostje pri ustanovitvi »Ognja«. K ustano-vitvi mariborskega društva za upepeljevanje mrličev »Ognja«, ki bo v soboto 10. oktobra ob 19:30 uri v dvorani hotela »Zamorec«, so jav-ljeni odlični zastopniki sorodnih društev. Pred-vsem bo zastopano centralno jugoslovansko društvo »Ogenj« v Beogradu po tajniku g. Savi Djordjeviću, publicistu v Beogradu, in zagreb-ski »Ogenj« po odborniku g. dr. Sternu. Tudi graško društvo »Flamme« pošlje zastopnika in bržčas tudi društvo »Krematorium« iz Prage. Delegata iz Beograda in Zagreba se pripeljeta v soboto popoldne z beograjskim brzovlakom. Vabljeni so zlasti tudi člani iz vseh krajev Dravske banovine, ki so se zadnje mesece pri-javili in vsak prijatelj stremiljenj društva »Og-nja«. Na sporedu obnega zboru je tudi »kratek referat o pomenu in utemeljenosti sežiganja mrličev.

m Razstava mesta Maribora. Opozarjamo na današnji otvoritev razstave mesta Maribora v bivši kavarni »Parke« ob 11:30.

m »Zemlja solnea« je ena izmed onih operet, ki je na odru doživela večji uspeh kot v zvočnem filmu, in to v kljub krasnemu Tauberje-veemu petju. Nedvomno je postala po »Grofici Marici« največji operetni »slager« sedanosti in so jo povsod ponavljali pred nabito polnimi hišami. Mariborska premiera tega dela, ki bo obenem prvič vpriporjeno v Jugoslaviji, bo te-kom prihodnjega tedna. Režira Dj. Trbuhović, dirigira Herzog, glavno tenorsko partijo po-je na novo angažirani tenorist g. Saincin.

m Samaritanski tečaj Rdečega križa. V torek zvečer se je otvoril samaritanski tečaj Rdečega križa ob prisotnosti 47 udeležencev. Tečaj bo vodil ravnatelj splošne bolnice dr. Vrečko z osemimi zdravniki, administrativno pa vadniški učitelj Ravter. Predavanja bodo vsak torek in petek od 18.30 do 20. ure. V oktobru bo pouk teoretičen, v novembru pa praktičen.

m Izlet k Šmarjeti ob Pesnici. Srežka N. O. priredi v nedeljo dne 11. oktobra za občinstvo izlet k Šmarjeti, kjer nastopi ob 15. uri Sokol-ska četa s telovadbo in pevskim zborom, na kar sledi prosta zabava s srečelovom na grozde itd. Izletnikom bode ob ¼ na 15. uro na Grajskem trgu na razpolago omnibus, vožnja tja in nazaj po 10 Din, za otroke do 10. leta polovica, od-hod ob pol 15. povratek iz Šmarjeti ob 19. uri, oziroma na vseobčo zahtevo pozneje. Prijave v pisarni N. O. v Grajski ulici 5 v nedeljo od 10. do 12. ure. Ne odlagajte na zadnji trenutek, da bo možno najeti še drugi omnibus.

Obsodba izkoriščevalca

Včeraj se je zagovarjal pred tukajšnjim okrožnim sodiščem 35-letni Slavko Grčar, ki se je potom oglasa seznanil z neko šiviljo v Stu-dencih, kateri je z obljubo zakona napravil vse prihranke in opremo. Obsojen je bil na osem mesecev strogega zaporu in izgubo častnih dr-žavljskih pravic za dobo treh let.

Ptuj

p Sadna razstava. Priprave za I. banovinsko sadno razstavo, ki se otvori 11. t. m. so v polnem teku. Tečaj za sortiranje in pakovanje sadja je pričel 5. t. m. Prijavilo se je 22 te-čajnikov, kar je dokaz, da se naši kmetje zelo zanimajo za razstavo in je pričakovati tudi velike udeležbe.

p Živinski sejem dne 6. t. m. je bil zelo do-bro obiskan. Nad 800 glav živine je bilo pri-gnano. Kupčija je bila živahna in sicer je bilo nad eno tretjino prignane živine prodane. Cene so bile iste, kakor pri zadnjem sejmu.

Praznik varstva živali

Odbor Slovenskega društva za varstvo živali je imel 4. oktobra t. l. pod vodstvom društve-nega predsednika g. ždr. Rebernika v prostori-hotela Miklič v Ljubljani svoje redno zbo-rovanje.

Cetrli oktober ima za vsa mednarodna dru-štva za varstvo živali svoj poseben, svečan po-men. V dnevi od 7. do 9. maja t. l. se je nam-reč vršil v Florenci mednarodni kongres dru-štev za varstvo živali. Na kongresu, ki je po-tekel izredno svečano, se je med drugim skle-nilo, da naj velja dan smrti Sv. Frančiška Asiškega, ki velja za vzor pravega ljubitelja živali, kot svetovni praznik pokreta za varstvo živali. Društva celega sveta naj se obvežejo, da ta dan prav posebno praznujejo.

Ob tej priliki poziva »Društvo za varstvo živali v Ljubljani« vse posestnike živali, naj smatrajo te za svoje pomočnike in prijatelje in naj ravnajo z njimi kot s svojimi prijatelji, ki jim mnogo koristijo. Hrana živali naj bo vedno zaposlitvi primerna, nega naj odgovarja zdravstvenim potrebam in ravnanje z njimi naj bo dostojno. Od živali naj se nikdar ne zahteva več, kot ta zmore, nikdar naj se ne dovoli, da bi se živali mučile in trpinčile. Žival pri tem neizmerno trpi ne samo telesno, ker je za nepravilno ravnanje zelo občutljiva.

Naše društvo se je ustanovilo in deluje v glo-bokem prepričanju potrebe in velike splošne koristi. Služijo nam za vzor in nas vzpodbujajo k intenzivnemu delu uspehi, ki so jih dosegla društva za varstvo živali v drugih državah. Ta društva so povsod nositelji srčne vzgoje ši-rokih mas ljudstva in zagovorniki pravičnosti za v takih slučajih žal brezpravne živali. Društvo deluje popolnoma nesebično in ima edino zado-ščenje v doseženih uspehih, v vzbujenem razu-mevanju ljudstva za idejo našega pokreta. Zato tudi ponavljaj baš na dan, posvečen varstvu živali, svoje vabilo k mnogobrojnemu pristopu v vrste društvenih članov.

Prepričani smo, da bo varstvo živali, ki v sedanji obliki svoje organizacije razpolaga le z neznatnimi sredstvi, v bodoče doseglo močnejša zakonita sredstva, s katerimi bo trpeča žival primerno zaščiten pred brezmejnimi izkorišča-vanjem. V taki zakonodaji vidimo naš končni cilj. Država, ki bo prva uvedla tako popolno zakonito zaščito živali, bomo vsi pozdravili z najglobljim priznanjem in spoštovanjem.

Kranj

Francoski tečaji. Krožek prijatelj Francije v Kranju sporoča vsem interesentom za njegove francoske jezikovne tečaje (začetni, nadalje-valni in konverzacijsko-literarni), da je v njih lastnem interesu, da se sigurno udeleže razgo-vora za določitev urnika, ki se bo vršil ta petek 9. oktobra v gimnaziji ob pol sedmih zvečer. Takrat se bo mogoče ozirati na raz-lične želje. Sprejemale se bodo tudi nove pri-jave.

Sava pri Litiji

Sodna dražba. V torek 6. oktobra smo po-ročali, da bo v skladišču tvrde škrbec in Bartol 21. oktobra sodna dražba. Res je, da dražbe ne bo, ker je tvrdka vse svoje obvez-nosti izpolnila in ni nobenega povoda za draž-bo. Naš dopis je temeljil na nepravilni infor-maciji, kar s tem popravljamo.

Trbovlje

Iz delovanja Rudarske nadaljevalne šole v Trbovljah. Na podlagi sejnega sklepa šolskega odbora Rudarske nadaljevalne šole v Trbov-ljah in s privoljenjem gospoda dvornega svet-nika Ing. V. Strgarja se bo otvoril tudi z le-tošnjim šolskim letom na zgoraj navedeni šoli pripravljani tečaj. V tem tečaju se bodo ob-ravnavali le osnovni pojmi iz računstva ter jezikovnega pouka. Pouk, ki bo brezplačen, se bo vršil samo dve uri tedensko, in sicer vsako soboto od pol 5. ure do pol 7. ure popoldne na deški šoli v Trbovljah (pri fari). Za obisko-vanje tega tečaja pridejo v prvi vrsti v poštev rudarji, ki sploh niso obiskovali osnovne šole ali pa so dovršili le samo nižje razrede. Ogla-sijo naj se vsi brez oziroma na starost, ki imajo resno voljo nadomestiti to, kar so zamudili pri pouku v svojih mladih letih. Vpisovanje v pri-pravljani tečaj se vrši do 15. t. m. dnevno od pol 5. do pol 7. ure zvečer v rudarski nadalje-valni šoli v Trbovljah.

Izgubila se je na Kolku ali po domače na »hudičevem hribu« zlata damska zapesna ura. Pošten najdilec naj jo odda proti primerni nagradi v glavni pisarni.

Št. Jurij ob južni železnici

Sadarska razstava. Kmetovalce, ki bi radi na razstavi Sadarskega in vrtnarskega dru-štva v nedeljo 11. t. m. razstavili svoje sadje, opozarjamo, naj prinesejo sadje, namenjeno za razstavo, do petka, 9. t. m. k šolskemu up-ravitelju g. Zagarju.

Obrtnonadaljevalna šola. Pouk v obrtno na-daljevalni šoli se je že pričel in opozarjamo mojstre, naj pošiljajo redno svoje učence k pouku.

Slovenjgradec

Gradbeno gibanje. Lično hišico si je posta-vila gđ. Adela Druškovič ob železniškem tiru. — Tretjak Franc, lesni trgovec, si je postavil zraven tovarne meril obširno stanovanjsko hišo, ki je v okras že itak lepi okolici. — Novi beto-nirani most, ki ga gradi stavbena tvrdka Grein ob Celjski in Trstenjakovi ulici, je že skoraj dograjen in bo kmalu izročen prometu. — No-va tovarna pri postajališču je tudi že končana in se že montirajo stroji in tako bomo imeli pri nas že peto tovarno kljub temu, da naše mesto ni največje. Nova tovarna za železne izdelke je edina te vrste na Balkanu in bo znat-no ublažila brezposelnost.

Nesreča. Znanemu hlapcu Gregi pri hotelu Goll je padel stop na prste noge in mu zmečkal palec in odtrgal noht. Ostal je zaenkrat v do-mači oskrbi.

Oseba vest. Na tukajšnjo osnovno šolo je imenovana učiteljica S m o l n i k a r Josipina iz Prekmurja.

Agitirajte za »Jugoslovana«!

Novo mesto

Smrt zaslužnega moža. Včeraj so z velikimi slovesnostmi položili k večnemu počitku naj-starejšega kapiteljskega kanonika Antona Zlo-garja. Prejšnji teden se čvrst in zdrav, je po nekajdnem bolovanju odšel v večnost. Po-kojni kanonik Zlogar je bil markantna osebnost po zunanosti in po značaju. Telesno orjak, duševno nič manj. Udeleževal se je na kulturnem in gospodarskem polju z veliko vneto in vidni-mi uspehi. V težki avstrijski dobi je bil tajnik narodno-obrambne Ciril Metodove družbe, kar mu je nakopalo jezo takratnih nemških in nem-škularskih mogotcev ter mu povzročilo nekatero bridko uro. Vse pa je mož prenašal stoječno in ni spremenil svoje življenske smeri. V literar-nem delu ga najdemo kot avtorja mnogih na-božnih knjig. Pred časom je več let urejeval lo-kalni tednik »Dolenjske novice«. Pisal je v šte-vilne liste in revije. Kot gospodar se je izkazal z večletnim vodstvom kandijske hranilnice in posojilnice. V kapitelju je do svoje smrti opravl-jal gospodarske posle. Kot duhovnik neopore-čen, kot cerkveni govornik priznan in kot Ju-goslovčan tih, a vnet. Značilno, da je še prav pred kratkim v kapitelju napil svojemu kralju in srečni Jugoslaviji. Naj počiva v miru in ča-sten mu spomin!

Nesreče. France Turk, posestnik na Selih pri Zajčjem selu, je kolovratil ponoči domov. V temi je zvil s poti ter padel v bližnjo sušilnico in se močno potolkel po obrazu. — Drvar pri »Jugoslesu« v Sredgorji, Mile Prpič, je obsekaval hloč. Pa mu je spodletela sekira in se je vse-kač v levo nogo. — Notranje poškodbe je dobil delavec Andrej Trojar. Pri spuščanju drv v jarek ga je pritisnil močan hloč čez prsi. Vsi trije so morali v bolnico.

»Zalimane« rana. Šolarček Ljzek Picelj iz Soteske se je vsekval v koleno. Po »stari kmečki« navadi so mu rano zalepili z mizarskim klejem, da se je ustavila kri. Čez nekaj dni pa je za-čela noga otekati in se modriti, dečka so pri-veljali v bolnico in veliko vprašanje je, ali mu bo mogoče rešiti nogo. Tu se zgledujte, brez-skrbni ljudje!

Slovo. Po 17 letih nas zapušča te dni kolo-dvorska blagajnica gđ. Aleksa Zupanova ter odide v istem svojstvu na glavni kolodvor v obmejni Maribor. Gđ. Zupanova je bila prva blagajnica na novomeškem kolodvoru. Nastav-ljena je bila z otvoritvijo belokranjske železnice leta 1914 ter je tedaj prodala vozni listek tudi takratnemu železniškemu ministru. Bila je iz-vrstna delavka in sijajna družabnica, ki jo bo pogrešalo vse. Želimo ji tudi na novem mestu polno zadovoljstva!

Mozirje

Novice iz Mozirja. Letos se je tudi pri nas kmalu končala tujska sezija. Kakor povsod, je tudi tu letošnja hladna jesen odgnala zadnje letoviščarje. Pri tej priliki nekaj opazk k tukajš-njemu tujskemu prometu, vedno se čujejo gla-sovi o povzdigi tujskega prometa v naših leto-viščarskih krajih, o potrebni udobnosti itd. Mo-zirje ima skoraj vse pogoje za uspešen razvoj turizma: lepa okolica, ugodno kopališče ob Sa-vinji, zadosti udobnih stanovanj, izborne kuhin-je. Predvsem bi bilo omeniti gostilno »Pri Po-štic« in gostilno Majerhold, ker je lastnik prav okusno opremlj 6 novih tujskih sob. Ima pa Mozirje par slabih strani in to predvsem silni cestni prah, ki se v poletnih dnevih v celih oblakih dviga od številnih avtomobilov, ki gredo skozi trg, in pa ne v mali meri tudi po-manjkanje vodovoda in kanalizacije. Letos se popravlja in regulira cesta iz Šmartnega ob Paki, zadnje železniške postaje v Savinjski doli-ni proti Mozirju. Dela se prav temeljito (mo-deren betonski most preko Trnave, ki je bil v nedeljo svečano otvorjen), vsa dela vodi bano-vinski stavb. tehnik g. Jonke, vendar spričo velikega avtomobilskega prometa bi bilo po-trebno, da se v poletnem času trgi in vasi oskr-bijo s škropilkami, da se vsaj malo omeji praš-na nadloga. Tukajšnji krogi so že razpravljali o tlakovanju ceste skozi naš trg, načrt pa je, žal, padel v vodo, ker so bili določeni previsoki stroški. — Tudi sport se je pričel zadnje čase pri nas gojiti. V nedeljo 27. septembra sta na-stopili na Brčkih travnikih moštvi S. K. Paki in S. K. Mozirje. Posebnega sportnega užitka gledalci niso imeli, zato pa je bilo temveč za-bave in smeha. Posebno pri Mozirjanih je bilo opaziti pravo začetišstvo, dočim se je Pačano-m poznalo, da se že bolje razumejo na žogo. V nedeljo 4. t. m. pa se je vršila na istem igrišču revanšna tekma istih moštev. To pot so bili Mozirjani (imeli so par gostov) mnogo boljši.

Zlata poroka

Maribor, 7. oktobra.

10. oktobra t. l. slavi v širši javnosti znani in priljubljeni g. profesor Josip Fistravec s sploš-no priljubljenim soprogo Ano redko slavlje zlato poroko. Slavljenca, ki sta še pri najboljšem zdravju, živita od prevrata dalje v Mariboru kjer je služboval g. profesor na realki. Nje gova skromnost in pripravljenost, v dijaških kro-gih vsakemu in vselej pomagati, kot tudi nje gova ljubezen do ožje domovine so mu prido-bili povsod prijatelje, ki se ga bodo tega dne gotovo radi epominjali. Slavljenca naj veselo preživita svoj zlati časni dan v krogu rodbine in prijateljev in naj jima bo usojeno dočakat še diamantno poroko!

Tombolsko tablico sta ponaredila in zadela tombolo

Gornja Radgona, 5. okt.

Vsaka tombola je pri nas vedno prav dobro obiskana. Posebno mikavna pa je bila tombola v nedeljo 4. t. m. v mestu Radgoni, katero so priredili požarniki. Glavni dobiček je bilo po polnoma novo motorno kolo in torej ni čuda če je to privabilo na tombolo obilo ljudstva iz vseh krajev.

Med upajočimi je bila tudi po domače »Štru-kljeva« iz Boračeve pri Gornji Radgoni s svo-jim izvoljencom. Videč, da jima sreča ni mila, ker je bila izklicana in oddana že prva in druga tombola, sta se izmislila zvijačo. Na eno izmed tombolskih tablic sta pripeljala že izklicane številke in jo s tem izpopolnila. Na tribuno jo je morala nesti Struklova, ker je fantu zmanjkalo »korajžec«. Ze so ji hoteli iz-ročiti tretjo tombolo, moderno nihalno uro, pa se je tombolska karta nekako čudno prije-mala prstov, ker sta uporabljala lepilo, ka-kršnega potrebujejo mehaniki za krpanje zra-čic. Videč, da se goljufija ni posrečila, je fant pobegnil in prepustil dekleta orožnikom.

Slično falzificiranje tombolskih kart se je opazalo že delj časa na vseh požarniških tom-bolah v ljubumerskem srezu in so pri neki slični prireditvi sleparji neupravičeno dvignili 1.500 Din v gotovini.

Smrt stoletne starke

Imela je 11 otrok, najstarejši sin je stal 66 let.

Slovenjgradec, 6. oktobra.

Kakor znano, ima tudi naš kraj precej starih veteranov, ki so stari okrog 100 let. Te dni pa je zopet neizprosna smrt uničila življenjsko nit 101letni krepki kmečki materi Pačnik An-toniji iz Šmartna pri Slovenjgradu, ki je bila kljub zelo pozni starosti do zadnjega čila in sveža: čitala je popolnoma brez očal, istotako tudi šivala. Bila je mati 11 otrok, izmed teh je bilo 9 fantov-vojakov. Najstarejši sin je star 66 let. Pogreb se je vršil ob polnočestvilni ude-ležbi tudi od daleč, saj je bila radi starosti znana celemu okraju. Počivaj v miru, ostalim naše najiskrenejše sožalje!

Sevnica

Naša sadjarska razstava ima krasne uspehe. Nedeljskemu ogromnemu obisku je sledil po-nedeljski na grozdi razstavi. Prodali so 467 kg grozdja od 1:25 Din naprej, to seveda po raznim pogoj. Kupec za grozde je bilo to liko, da je končno zmanjkalo ponudnikov in so se kupčije same ob sebi ustavile. Vsemu temu je že odpomoreno, ker so naši produ-centi šele sedaj spoznali pravo vrednost raz-stave. Veliko zanimanje je tudi za razstavljeno sadje. Kupčije se sklepajo seveda na debelo in drobno. Naši sadjarski razstavi se je v pone-deljek pridružila tudi Blanca, ki je glede pr-vovrstnih voščenk na najboljšem glasu. Sadi-je je pakirano v originalnih zabojih in kupec ima v nekaj minutah polne zaboje že na kolodvoru. Razstavi se pridružujejo vsak dan razni obrt-niki s svojimi izdelki, ki so v zvezi s sadjar-stvom.

Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do ureje-nega želodca in črevesja. Glavni zastopniki mo-dernega zdravilstva za ženske so preizkusili, da »Franz Josefova« voda v največjih slučajih učin-kuje hitro, sigurno in brez bolečin. »Franz Jo-sefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, dro-gerijah in specerijskih trgovinah. 471

Zahvala.

Za vse izraze iskrenega sožalja, ki smo jih prejeli pismeno in osebno, ob smrti našega iskreno ljubljeneega, nepozabnega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

dr. Franc Jerala,

odvetnika v Skofji Loki,

kakor tudi za vse poklonjene vence in cvetje se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo.

Osobito smo dolžni posebne zahvale vsem društvom in korporacijam, zlasti Sokolskemu društvu in njegovemu pevskemu odseku, člansvu po-družnice Slov. plan. društva, Mestnemu godbenemu društvu in Prostovolj-nemu gasilnemu društvu, nadalje sl. oficirskemu zboru Skofjeloške gar-nizije, zastopnikom Advokatske komore, mestnega občinskega predstavi-nišva, okr. posojilnice in vseh drž. uradov, stanovskim kolegom, vsem prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili na zadnjo pot.

Z obveznostjo se tudi spominjamo dolžne zahvale g. dr. Lj. Merčunu za njegovo skrb za časa boleznj in preč. oo. kapucinom Gvardjanu in patru Otonu za tolažilne obiske v boleznj in smrti.

Vsem tisočera hvala.

ZALUJOCI OSTALI.

Vplivi angleške gospodarske krize na naše poljedelstvo

Nenadno preobraženje angleškega gospodarstva je povzročilo v svetovnem gospodarstvu nebroj raznih nepriključnosti in nesoglasij med posameznimi gospodarstvi. Ustavitev zlatega standarda je posegla tudi preko mej britanskega polotoka in povzročila na denarnih tržiščih Evrope vrsto enakih ali sličnih varnostnih odredb za ohranjanje nacionalne plačilne enote. Norveška, Danska in Švedska so sledile angleškemu primeru in ustavile zakonito zamenjavo papirja v zlato. Značilno je, da se Irska in tudi Egipt prav resno ukvarjata z zamisljivo ločitve od svoje matične veljave, angleškega funta.

Konstantnost, ki je bistveni del denarja in ki naj služi kot vrednostno merilo, se je pri zlato pokazala kot neodgovarjajoča kovina. Na svetu nahajajoče se množine zlata niso konstantne, predvsem pa te količine niso stabilne v porazdelitvi med posamezna narodna gospodarstva. Poleg tega ne narašča produkcija zlata v istem tempu, kakor se viša povpraševanje. Tako se je zlato po svoji vrednosti v relaciji z drugimi dobrinami izredno podražilo. In kljub temu obstoja v posameznih državah radi pomanjkanja drugega boljšega vrednostnega merila težnja po zopetni upostavi zlata podlage.

Povsod v svetovni trgovini je že od nekdaj obstojal trgovski običaj, da se notacije gotovih surovin in predvsem agrarnih pridelkov glase v angleških funtih. Po zadnji katastrofi funta pa se že prehaja iz šterlinskih notacij na dolarske.

Splošna gospodarska kriza je postala s krizo angleškega funta še bolj poostrenjena in zamotana, radi negotovosti tujih veljav, ki so bile vezane na angleški funt (primerjaj včerajšnji članek!). V preminogih državah so šterlinski krizi sledila povišanja diskontnih mer, razne devizne odredbe, omejitve svobodnega valutarnega prometa, otežkočenja pri nabavi deviz za inozemska plačila, poviški carinskih postavk, omejitve uvoza in kontingentiranje uvoza življenjskih potrebščin. S tem je zunanja trgovina posameznih držav zadobila povsem drugačno obliko, pa tudi svetovna trgovina se bo tej obliki prilagodila.

S takimi nujnimi državnimi ukrepi bo agrarni in tudi industrijski protekcionizem bujno uspeval. Posamezne države se bodo v obrambo pretečnih gospodarskih napadov še bolj zabarikadirale z nepremostljivimi carinskimi zidovi.

Mednarodni nivo cen surovin in posebno agrarnih pridelkov se bo radi posledic tega boja še nadalje nižal. Vsak trud na uvrščenju cene mora pod takimi pogoji postati brezploden. Interesi poljedelstva in industrije se bodo križali v poostrenem tempu. Že danes se čujejo glasovi v Avstriji in tudi Nemčiji po ponovni reviziji carinskih postavk poljskih pridelkov. Agrarni protekcionizem severnega zelenega kadrta zahteva prohibitivne mere za uvoz agrarnih pridelkov. Avstrijski Landbund je naslovil na zvezno vlado spomenico, v kateri poziva vlado, naj prepove sploh vsak uvoz poljskih pridelkov. Svojo zahtevko motivira z ekspanzijo industrije, ko bo morala svoje produkte vnovčevati doma radi carinskih zaporov sosednih držav. Da bo avstrijski kmet konsument vse te produkte, ki so bili po prejšnjem stanju namenjeni izvozu, mora zvišati tudi svojo kupno silo. Ta pa se bo zvišala samo tedaj, če se kmetičem sloju nudi večji zaslužek. Zadnji pa je mogoč samo z uveljavljanjem prohibicije.

Verjetno je, da bo naša domača industrija stavila slične zahtevke, kakor avstrijski agrarni. Interesi našega poljedelstva pa so vitalnega državnega pomena. Propagiranje gospodarskega patriotizma, ki je koncem konca potrebno, naj se omejuje samo na one agrarne proizvode, ki jih pridelujemo sami, oziroma jih celo izvažamo. Tak gospodarski patriotizem ima močno moralno ozadje in je pravica samoobranbe na gospodarskem polju. Nikakor pa se ne sme gospodarski patriotizem izrabljati v škodo konsumenta samo zato, da se podpira tujega industrijaleca, ki ima slučajno v naši državi postavljene tovarniške objekte, ki zaposlujejo pečico napol izstradanih domačih delavcev, obenem pa krmi z našim denarjem našemu narodu in naši državi sovražne elemente ter jih postavlja na najvišja mesta. Tak protekcionizem, ki bi pomagal samo debeliti masne dividende, ki itak potujejo preko naše državne meje, bi pomenil gospodarski samomor. Zato bo naloga naše trgovinske politike, da uredi trgovinske odnose z našimi glavnimi uvoznimi državami, posebno industrijskimi tako, da bodo v prvi vrsti vpoštevani interesi našega poljedelstva, kajti če bomo mi prihajali z umestnimi predlogi si bomo tudi pri kontrahentih priborili potrebno uvidenost. Stalno in vedno moramo tmeti pred obni dejstvo, da zavračamo v naši državi obstoj industrijskega protekcionizma, posebno za one panoge, ki nimajo eksistenčnih pogojev, da pa obojamo ravnotako vsako agrarno protekcionistično delovanje v onih državah, v katerih so pogoji agrarnega snovanja neutemeljeni.

Vplivi angleške gospodarske krize silno vplivajo na svetovno gospodarstvo in bodo odjeli tudi v našem narodnem gospodarstvu v direktni ali indirektni obliki. Naša zunanjetrgovinska delavnost bo gotovo doživela velike zapreke. Te zapreke se dejansko tudi že pojavljajo. Italija je po polomu funta pri žitaricah

takoj reagirala in zvišala carinske postavke na trikratno današnje proizvodnijske ceno. Francija je uvedla kontingentiranje za nekatere važne agrarne proizvode. Češkoslovaška je tudi nekaj navrgla, Nemčija in Avstrija se pripravljata na ta posej. Anglija je že ob pričetku novega stanja prešla od svobodne trgovine k zaščitnim carinam.

Naloga naše trgovinske politike, da se temu najnovejšemu manevru industrijskih držav postavi v bran, naj bo povsem drugačnega značaja, kakor pa merila, s katerimi bi nekateri hoteli zadostiti svojim spekulativnim namenom v škodo splošnosti. Najprej umerjena beseda, saj bo ta v interesu industrijskih držav samih gotovo dosegla svoj namen, šele potem represalije in še te samo za luksuzno blago in na one proizvode, ki jih sami produciramo v dovoljni množini.

Gospodarske vesti

× Oddaja zakupa nove kolodvorske restavracije na postaji Grosuplje se bo vršila potom licitacije dne 20. oktobra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

× Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 19. oktobra t. l. ponudbo glede prodaje lesa. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

× Prodaja. Dne 20. oktobra t. l. se bo vršila pri upravi III. oddelka zavoda za izrađu vojne odeče v Zagrebu licitacija glede prodaje raznih odpadkov od sukna, platna, usnja, krzna, železa, pločevine itd. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti upravi.)

× Apno za gnojenje vrtov. Sedaj v jeseni, ko pospravimo z vrtov vso zelenjavo in vse prazne gredice globoko preštihamo, je najpriljavnejši čas, da jih obenem gnojimo z apnenim prahom. V ta namen vzamemo na 1 m² prostora 8–10 dkg sprasene apna, ki ga potrosimo po vrhu obdelane zemlje. Apnenje vrtno zemlje naj se ponavlja vsaj vsake 3–4 leta, kar silno dobro učinkuje ne le na razkrajanje zemlje, temveč jo tudi pomnoži na važni redilni snovi, t. j. apnu ter jo obenem razkuži. Posestniki vrtov opozarjamo, da zbira naročila za spraseno apno sedaj Kmetijska družba v Ljubljani in to po najnižji ceni. Interesenti naj se čimprej prijavijo.

× Kdor hoče svoje namizno sadje dobro prodati, naj ga pošlje na veliki sadni sejem, ki bo v Ljubljani od 25. do 27. t. m. Priglasila za ta sejem sprejema še do 12. t. m. Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani, Resljeva cesta št. 24. Ondi se dobe tudi vsa pojasnila. Člani SVD in podružnice so posebno poklicane, da se udeležijo s svojim pridelkom oziroma s pridelkom svojih članov te prireditve. Poglejte še enkrat določbe, ki so objavljene v 9. številki »Sadjarja in vrtnarja« na strani 157!

× Sadna razstava in naše sadjarske podružnice. Sadni sejem, ki bo trajal od 25. do 29. oktobra t. l. v Ljubljani, bo nudil najlepšo priliko, da se ga udeležijo tudi naše sadjarske podružnice in da pokažejo pri tej priliki, koliko so storile v posameznih okrajih za povzdigo naše sadne trgovine, ki je eden glavnih ciljev teh organizacij. Ni zadosti, da pospešujemo samo razvoj sadjarstva, glavno je, da skrbimo tudi za ugodno prodajo sadja. To je prvi in glavni pogoj za uspešni napredek sadjarstva. Zato pričakujemo, da se bodo odzvale vse tiste sadjarske podružnice, ki imajo letos v svojem okolišju dosti sadja, pa jim manjka dobrih odjemalcev.

× Ustavitev izplačil Comtoir Lyon Alemand. Comptoir Lyon Alemand je v petek ustavila izplačila. S strani direktorija se zanikajo vsake informacije o vzrokih ustavitve izplačil. Nemški gospodarski krogi, ki so na obstoj bančnega zavoda zainteresirani, povdarjajo, da je ustavitvev samo prehodnega značaja.

× Posojilo B. M. P. banke. Havas poroča iz Berlina, da bo viceguverner Federalne rezervne banke predlagal B. M. P. v Baslu za časa njenega zasedanja upravnega odbora dne 12. t. m., naj se zaključi posojilo v višini ene milijarde dolarjev v korist B. M. P. To posojilo bi bilo vpisano za dve tretini v Ameriki, za eno tretino pa v Franciji. Posojilo naj bi služilo v podkrepitvev finančnega stanja posameznih držav. Predvsem naj bi se posojilo nudilo Nemčiji in Angliji.

× Kjer je velik kup, denar sam narašča. Iz Ersena, malega mesta na francosko-belgijski meji poročajo, da so tam našli staro klet, v kateri je bila skrita velika množina zlata. Zaklad so našli na podlagi zapisov nekkih starih zgodovinarjev. Največjo zalogo, da so našli zaklad, ima opat tamošnjega samostana Lebrun. Računajo, da bo presegalo najdeno zlato vrednost 100 milijonov frankov.

× Carinski zidovi Italije. Generalna direkcija italijanskih carin je predložila ministrskemu svetu rezultate uvoza žitaric za mesec september. Uvoz se je po teh podatkih znižal napram lanskemu letu za 1.483.000 q. Generalna direkcija pa je zamočala, da plačuje italijanski konsument slabo moko po L 2-80 za kg (8-40 dinarjev).

Borzna poročila

dne 7. oktobra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 7. oktobra, Amsterdam 2257-28 do 2264-12, Bruselj 783-96—786-32, Curih 1098-45 do 1101-75, London 216-27—223-77, Milan 283-02 do 289-02, Newyork 5591-01—5608-01, Pariz 220-79—221-45, Praga 165-86—166-36, Trst 283-02—289-02.

Zagreb, 7. oktobra, Amsterdam 2257-28 do 2264-12, Bruselj 783-96—786-32, London 216-28 do 217-09, Milan 283-62—284-52, Newyork kabel 56-0201—56-1901, Newyork ček 55-9101 do 56-0801, Pariz 220-79—221-45, Praga 165-86 do 166-36, Zürich 1098-45—1101-75.

Beograd, 7. oktobra, Amsterdam 2257-28 do 2264-12, Bruselj 783-96—786-32, Curih 1098-45 do 1101-75, London 216-27—223-77, Milan 283-02 do 289-02, Newyork 5591-01—5608-01, Pariz 220-79—221-45, Praga 165-86—166-36, Varšava 620-55—633-55.

Dunaj, 7. oktobra, Amsterdam 286-60, Bruselj 99-35, Bukarešta 4-265, London 27-10, Madrid 64-30, Milan 36-25, Newyork 709-95, Pariz 27-05, Praga 21-035, Sofija 5-1445, Stockholm 163-70, Kopenhagen 155-70, Varšava 79-53, Zürich 139-35.

Curih, 7. oktobra, Pariz 20-09, London 20, Newyork 509-87, Bruselj 71-50, Milan 26-10, Madrid 46, Amsterdam 205-75, Berlin 116-25, Stockholm 118, Oslo 116, Kopenhagen 115, Sofija 3-70, Praga 15-10, Varšava 57, Budimpešta 90-025.

Vrednostni papirji

Zagreb, 7. oktobra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 62—68, voj. škoda ar. 295—300, kasa 300 bl. (300), dec. 310—313 (312), 4% agr. obv. 40 bl., 7% Bler 52—55 (53), 8% Bler 55-75—56 (55—56), 7% pos. hipot. b. 58—63, 6% begl. 44—46 (45). — Banke: Poljed. 46—47, Hrvatska —, Praštediona 957-50—960 (957-52), Union 135 bl., Gutt. 67—68 (67), Obrtna 36 d., Srpska 187—188, Ljublj. kred. 115—118, Medjunarodna 68 d. — Industrija: Našice 680 bl., Gutt. 110 bl., Sečera Osijek 160 do 170 (160), Trboveljska 190—200 (190), Slavonija 200 bl., Vevče 110—115 (110), Danica 60 blago, Pivo Saraj. 190 bl., Drava 185 d., Brod vagon 55 bl., Ragusea 290 bl., Jadranska 440 blago, Oceanija 190 blago.

Dunaj, 7. oktobra. d. v privatnem prometu so danes valute omahovale. Dolar je v jutranjih urah močno padel na 810, kasneje pa se je zopet popravil. Popoldne so bili ti-le tečajji: Dolar 835, švicarski frank 163, nemška marka 187, funt 32, češkoslovaška krona 24. V privatnem prometu z vrednostnimi papirji so se prodajale prioritete Dunav-Sava-Adria po kurzu 79. Sicer pa je bil privatni promet v akcijah malenkosten in miren.

Žitna tržišča

Novi Sad, 7. oktobra. Pšenica: sremska 2% 225 zaklj. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence: neizpremenjena. Promet: skupno 36 vag.

Budimpešta, 7. oktobra. Tendence čvrsta. Promet: omejen. Pšenica: dec. 9-50—9-52, marc 10-40—10-66 (10-65—10-66). Rž: marc 10-70 do 10-81 (10-72—10-75). Koruza: maj 12-60 do 12-65 (10-62—10-65).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence mlačna, brez prometa.

Dobave.

Direkcija državne železarne Vares sprejema do 14. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 2400 kilogramov kave, 6000 kg svinjske masti in 10.000 kg riža.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 15. oktobra t. l. ponudbe glede dobave orodja, 600 kg masti za jamske vozčke in 150 kg cunj za čiščenje.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 19. oktobra t. l. ponudbe glede dobave delov za jamske vagonete in glede dobave zavor.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 19. oktobra t. l. ponudbe glede dobave lesa.

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 13. oktobra t. l. ponudbe glede do-

Zimski plašči

zadnje mode

najceneje le pri

2207

Drago Gorup & Co.

Ljubljana, Miklošičeva 16, I. nadstr.

Klobase,

pečenice, krvavice, vsak petek soboto in nedeljo prvovrsten pristen domač izdelek samo v

gostilni **„Pod Skalco“**

Izvrstna vsakovrsta pljaka in razna jedila po najnižjih cenah. Vsak večer tudi godba — glasovir. Se priporoča

restavratore **Briški**

2229

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in so žalja, ki smo jih prejeli povodom smrti našega nadve ljubljene soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Ivana Bajzlja

zastopnika Zagrebske delniške pivovarne

kakor tudi za poklonjeno krasno cvetje in vence, se tem potom vsem najiskreneje zahvalujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni g. dr. Merčunu, Sokolu, Citalniču, Ciril-Metodovi družbi, Gaslinemu društvu v Šiški, župniku g. dr. Novaku in končno vsem prijateljem in znancem, ki so blagega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

V LJUBLJANI, dne 5. oktobra 1931.

Globoko žaljujoči ostali.

Sport

Mariborski zimskosportni podsavez

Mariborski zimskosportni podsavez sklicuje svoj II. redni občni zbor v Mariboru, lovski sobi hotela Orel, dne 17. oktobra 1931, ob 20. uri. Dnevni red občnega zbora: 1. Pozdrav predsednika; 2. Čitanje zapisnika I. rednega občnega zbora; 3. Poročilo tajnika, tehničnega odbora (smučanje, sankanje, drsanje), blagajnika; 4. Poročilo nadzorstvenega odbora; 5. Volitve: upravni odbor, nadzorstveni odbor, razsodišče; 6. Določitev službenega glasila; 7. Določitev podsaveznega prispevka; 8. Predlogi podsaveznih članov; 9. Slučajnosti. — Člane opozarjamo na podsavezna pravila, objavljena v Sportnem listu šte. 33 z dne 14. okt. 1930. V smislu § 14. podsaveznih pravil se vrši občni zbor v slučaju nezadostne udeležbe pol ure kasneje ob vsaki udeležbi navzočih delegatov. Delegati morajo predložiti pooblastila z navedbo onega, ki ima glasovalno pravico. Vsak član ima pravico poslati dva delegata, Vsak član ima eden glas, ne oziroma na število verificiranega članstva, a za vsakih 20 verificiranih članov še po eden glas. Predlogi za občni zbor se morajo dostaviti upravnemu odboru vsaj 8 dni pred občnim zborom. Računamo na polno število udeležbo. Razmotriva se naj dovršeno delo ter se naj podajo smernice za bodoče delovanje. — Mariborski zimskosportni podsavez.

samo od producentov kupuje in mlinom prodaja za račun »Prizad«

Gospodarska zveza, Ljubljana

Holandske gomolje

hiacint, tulpanov itd. v 150 vrstah po imenih nudi

Sever & Komp. Ljubljana, Gosposvetska 5

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogajnik, Bohoričeva ulica 5

KONCESIONIRANA PRIKROJEVALNA

ŠOLA ZA

ŠIVILNE IN KROJAČE

Krojni vzorci se izdelujejo točno po journalu in meri.

Pojasnila daje lastnik

T. Kunc, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 4/II 2084

Stavbne nasvete

daje tehnični biro „Tehna“, Ljubljana,

Mestni trg 25-I. 507

UNIFORME

vseh vrst izdeluje, vse uniforme potrebščine in dežne plašče v zalogi Simon Klimanek, Ljubljana, Selenburgova ul. 6. 2198

Sveže najfinije norveško

ribje olje

iz lekarne Dr. G. PICCOLI-ja v LJUBLJANI se priporoča bledim in slabotnim osebam. 324

Nogavice, rokavice, volna in bombaž

najceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG Ljubljana, Zidovska ulica in stari trg

Trajno vodno ondula

cijo izvršuje z najnovejšim aparatom z delovanjem toka 8 do 10 minut, ki ne peče. — Garancija podana. Če na solidna. Se najto oleje priporoča cenj damam frizer

CIRIL VASEL Ljubljana, Novi trg

(Turjaški trg šte. 2. 1762